

**UJEDINJENI
NARODI**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriju bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-A
Datum: 14. veljače 2012.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

U sastavu: sudac Theodor Meron, predsjedavajući
sudac Carmel Agius
sudac Patrick Robinson
sudac Mehmet Güney
sudac Fausto Pocar

Tajnik: g. John Hocking

Odluka od: 14. veljače 2012.

**TUŽITELJ
protiv
ANTE GOTOVINE
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA PO MOLBI I
PRIJEDLOGU PODNESKA *AMICUS CURIAE***

Tužiteljstvo

gđa Helen Brady i g. Douglas Stringer

Obrana Ante Gotovine

g. Gregory Kehoe, g. Luka Mišetić, g. Payam Akhavan i g. Guénaél Mettraux

Obrana Mladena Markača

g. Goran Mikuličić, g. Tomislav Kuzmanović, g. John Jones i g. Kai Ambos

Podnositelji molbe

gđa Laurie R. Blank, g. Bill Boothby, g. Geoffrey S. Corn, g. William J. Fenrick, g. C.H.B. Garraway, g. Donald J. Guter, g. Walter B. Huffman, g. Eric Talbot Jensen, g. Mark E. Newcomb, g. Thomas J. Romig, g. Raymond C. Ruppert i g. Gary Solis

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriju bivše Jugoslavije od 1991. (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po "Molbi s Prijedlogom podneska *amicus curiae* u vezi s Presudom Raspravnog vijeća od 15. travnja 2011., kojima se traži da Žalbeno vijeće preispita presuđenja u vezi s protupravnim topničkim napadima tijekom operacije Oluja" (dalje u tekstu: Molba), što su ih 13. siječnja 2012. podnijeli gđa Laurie R. Blank, g. Bill Boothby, g. Geoffrey S. Corn, g. William, J. Fenrick, g. C.H.B. Garraway, g. Donald J. Guter, g. Walter B. Huffman, g. Eric Talbot Jensen, g. Mark E. Newcomb, g. Thomas J. Romig, g. Raymond C. Ruppert i g. Gary Solis (dalje u tekstu skupno: podnositelji molbe). Tužiteljstvo je odgovorilo 23. siječnja 2012.,¹ a Ante Gotovina (dalje u tekstu: Gotovina) svoj je odgovor uložio 27. siječnja 2012. godine.² Mladen Markač (dalje u tekstu: Markač) na Odgovor tužiteljstva je odgovorio 2. veljače 2012. godine.³ Potom, tužiteljstvo je 7. veljače 2012. podnijelo prijedlog za brisanje iz spisa Markačeva odgovora.⁴

I. PROCESNI KONTEKST

2. Dana 15. travnja 2011. Raspravno vijeće I Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Raspravno vijeće) utvrdilo je da su Gotovina i Markač sudjelovali u udruženom zločinačkom pothvatu na način da su dali značajan doprinos jedinstvenom cilju tog pothvata, odnosno trajnom uklanjanju srpskog civilnog stanovništva iz regije Krajine u Hrvatskoj, putem sile ili prijetnje silom, čime su ostvarena djela progona (putem deportacije, prisilnog premještanja, protupravnih napada na civile i civilne objekte, te

¹ "Odgovor tužiteljstva na 'Molbu s Prijedlogom podneska *amicus curiae*' uloženu 13. siječnja 2012.", 23. siječnja 2012. (dalje u tekstu: Odgovor tužiteljstva).

² "Odgovor Ante Gotovine na 'Molbu s Prijedlogom podneska *amicus curiae*' uloženu 13. siječnja 2012.", 27. siječnja 2012. (javna redigirana verzija) (dalje u tekstu: Gotovinin odgovor).

³ "Odgovor Mladena Markača na 'Odgovor tužiteljstva na Molbu s Prijedlogom podneska *amicus curiae*' uloženu 13. siječnja 2012.", 2. veljače 2012. (dalje u tekstu: Markačev odgovor). Žalbeno vijeće napominje da je Markačev odgovor formalno naslovljen kao odgovor na Odgovor tužiteljstva, a ne na Molbu. Žalbeno vijeće međutim ocjenjuje da se Markačev odgovor sadržajno izravno odnosi na relevantnost Molbe. Dakle, Žalbeno vijeće će Markačev odgovor smatrati odgovorom na Molbu.

⁴ "Zahtjev tužiteljstva za brisanje iz spisa, 7. veljače 2012. (javno s povjerljivim dodatkom) (dalje u tekstu: Zahtjev za brisanje iz spisa).

diskriminacijskih i restrikcijских mjera), deportacije i prisilnog premještanja.⁵ Nadalje, Raspravno je vijeće zaključilo da su Gotovina i Markač krivi za ekscesna kaznena djela, tj. za ubojstva, nehumana djela, okrutno postupanje, pljačkanje, razaranje i protupravno zatočavanje, pripisavši im odgovornost po osnovi trećeg, šireg oblika udruženog zločinačkog pothvata.⁶ Gotovina i Markač uložili su žalbe na Prvostupanjsku presudu.⁷

II. MJERODAVNO PRAVO

3. Pravilo 74 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) predviđa da "[a]ko to smatra poželjnim za pravilno presuđivanje o predmetu, [...] vijeće može pozvati državu, organizaciju ili osobu, ili im odobriti da pristupe [...] vijeću i iznesu stavove bilo o kojem pitanju koje odredi [...] vijeće". Izdavanje odobrenja za takve podneske temeljem pravila 74 Pravilnika stvar je diskrecijske odluke Žalbenog vijeća.⁸ Primarni kriterij po kojem Žalbeno vijeće odlučuje hoće li odobriti da se uloži podnesak *amicus curiae* jest bi li taj podnesak Žalbenom vijeću pomogao u razmatranju pitanja koja su predmet žalbenog postupka.⁹ U pravilu, "podnesci *amicusa* moraju biti ograničeni na pitanja prava i nikako ne smiju uključivati činjenične dokaze koji se odnose na obilježja terećenog djela".¹⁰ Vijeća su obično odobravalala podneske *amicusa* o pravnim pitanjima.¹¹

III. PRELIMINARNA PITANJA

4. Žalbeno vijeće napominje da Molba, iako u njoj nije deklariran broj riječi, očevidno sadrži više od 3000 riječi.¹² Tužiteljstvo je navelo da Odgovor tužiteljstva

⁵ *Tužitelj protiv Ante Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Presuda, 15. travnja 2011. (dalje u tekstu: Prvostupanjaska presuda), sv. II., par. 2369–2371, 2375, 2579–2583, 2587.

⁶ Prvostupanjaska presuda, sv. II., par. 2372–2375, 2584–2587.

⁷ Najava žalbe Ante Gotovine, 16. svibnja 2011.; Najava žalbe Mladena Markača, 16. svibnja 2011. (povjerljivo).

⁸ V. *Tužitelj protiv Nikole Šainovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-A, "Odluka po zahtevu Davida J. Scheffera da podnese podnesak *amicus curiae*", 7. rujna 2010. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Šainović*), str. 2; u postupku protiv Florence Hartmann, predmet br. IT-02-54-R77.5-A, "Odluka po molbi za odobrenje za podnošenje podneska *amicus curiae*", 5. veljače 2010 (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Hartmann*), par. 4.

⁹ V. Odluka u predmetu *Šainović*, str. 2; Odluka u predmetu *Hartmann*, par. 4.

¹⁰ Informacija u vezi sa podnošenjem podnesaka *amicus curiae*, IT/122, 27. ožujka 1997. (dalje u tekstu: Smjernice za *amicus curiae*), točka 5(b). Vidi i Odluku u predmetu *Hartmann*, par. 5.

¹¹ Odluka u predmetu *Hartmann*, par. 5 i u njemu citirani izvori.

¹² V. cijeli tekst Molbe.

sadrži 5842 riječi.¹³ Naputak o duljini podnesaka i zahtjeva (dalje u tekstu: Naputak o duljini podnesaka) predviđa da zahtjevi ne smiju biti dulji od 3000 riječi, osim ako se izričito ne odobri odstupanje od tog ograničenja.¹⁴ Žalbeno vijeće nadalje podsjeća da stranke u postupku moraju unaprijed zatražiti odobrenje za prekoračenje ograničenja broja riječi i objasniti posebne okolnosti uslijed kojih je potrebno da podnesak bude većeg obujma.¹⁵ Molba i Odgovor tužiteljstva prekoračuju ograničenje od 3000 riječi propisano Naputkom o duljini podnesaka, a Žalbeno vijeće smatra da su podnositelji molbe i tužiteljstvo bili dužni unaprijed zatražiti odobrenje za prekoračenje propisane duljine. Međutim, s obzirom na potrebe ekspeditivnosti suđenja, Žalbeno vijeće utvrđuje da će te podneske razmotriti u cijelosti.¹⁶

5. Naputak o postupku podnošenja pismenih podnesaka u žalbenom postupku pred Međunarodnim sudom (dalje u tekstu: Naputak za žalbene postupke) propisuje da se odgovor na podnesak u postupku po žalbi na presudu mora podnijeti u roku od deset dana od podnošenja dotičnog podneska.¹⁷ Žalbeno vijeće napominje da je Markačev odgovor uložen 20 dana poslije zavođenja Molbe, što znači da nije podnjet u skladu s Naputkom za žalbene postupke. U interesu sudske ekspeditivnosti i s obzirom na to da je šteta proistekla iz tog zakašnjenja zanemariva, Žalbeno će vijeće Markačev odgovor smatrati valjano podnesenim.¹⁸

IV. ARGUMENTI STRANAKA U POSTUPKU

6. Podnositelji molbe traže da im se odobri da dostave podnesak u svojstvu *amicus curiae* (dalje u tekstu: Prijedlog podneska *amicus curiae*) u ovom predmetu.¹⁹ Podnositelji molbe tvrde da mogu pomoći Žalbenom vijeću time što će podastru "saznanja vojnih i civilnih stručnjaka [u oblasti međunarodnog humanitarnog prava] koji su proučavali, a u mnogim slučajevima i primijenili taj složen proces [biranja ciljeva u

¹³ Odgovor tužiteljstva, par. 3.

¹⁴ IT/184 Rev. 2, 16. rujna 2005., par. 5.

¹⁵ V. Naputak o duljini podnesaka, par. 7.

¹⁶ Usp. "Odluka po Gotovininom zahtjevu za odobrenje za prekoračenje broja riječi", 26. listopada 2011., str. 1.

¹⁷ IT/155 Rev. 3, 16. rujna 2005., par. 13. Žalbeno vijeće napominje da se Naputak za žalbene postupke eksplicitno i beziznimno odnosi na "pismene podneske u žalbenom postupku pred Međunarodnom sudom". V. Naputak za žalbene postupke, str. 2.

¹⁸ Usp. Naputak za žalbene postupke, par. 19.

¹⁹ Molba, str. 3.

naseljenom području] za vrijeme neprijateljstava".²⁰ Oni tvrde da se ne može "precijeniti važnost analize i zaključaka presuđivanja u svakoj kaznenoj stvari koja se odnosi na izbor ciljeva u kontekstu poput ovoga koji se razvidi u činjenicama ovoga predmeta".²¹

7. U Prijedlogu podneska *amicus curiae* obrađena su različita pitanja što dotiču oblast međunarodnog humanitarnog prava i operativnog izbora ciljeva. U tekstu se, među ostalim, daje pregled prihvaćene sudske prakse u vezi s legalnošću ciljeva, posebnih operativnih faktora relevantnih za vojno osoblje, te interakcije između prvoga i drugoga.²² U podnesku se iznose i gledišta o tome jesu li u pojedinom topničkom napadu koji je analiziralo Raspravno vijeće ispoštovana specifična načela međunarodnog humanitarnog prava.²³

8. Tužiteljstvo tvrdi da bi Žalbeno vijeće moralo odbaciti Molbu.²⁴ Kaže da Prijedlog podneska *amicus curiae* Žalbenom vijeću ne može pomoći u razmatranju ovog predmeta²⁵ jer su teme obrađene u Prijedlogu podneska *amicus curiae* u većini slučajeva irelevantne za pitanja o kojima je riječ u ovom žalbenom postupku, ili se ponavljaju dokazi izvedeni na suđenju.²⁶ Osim toga, tužiteljstvo tvrdi da se u Prijedlogu podneska *amicus curiae* obrađuju samo činjenična pitanja,²⁷ te da je Podnesak odraz pogrešnog shvaćanja Prvostupanjske presude.²⁸ Tužiteljstvo nadalje tvrdi da podnositelji molbe nisu objektivni.²⁹ Konkretno, kaže se da se u Molbi ne spominje da je Geoffrey S. Corn (dalje u tekstu: Corn) u prvostupanjskom postupku radio kao vještak za Gotovininu obranu, ni da je Talbot Jensen (dalje u tekstu: Jensen) radi za Gotovinu kao "stručni konzultant

²⁰ Molba, par. 1.

²¹ Molba, par. 2.

²² V. cijeli tekst Molbe, par. 3–27.

²³ Molba, par. 19, 24–27.

²⁴ Odgovor tužiteljstva, par. 1. V. također Odgovor tužiteljstva, par. 30.

²⁵ Odgovor tužiteljstva, par. 1.

²⁶ Odgovor tužiteljstva, par. 1, 4–8.

²⁷ Odgovor tužiteljstva, par. 1, 9–14.

²⁸ Odgovor tužiteljstva, par. 1, 15–25.

²⁹ Odgovor tužiteljstva, par. 1, 26–29. V. također Odgovor tužiteljstva, par. 10.

obrane".³⁰ Naposljetku, tužiteljstvo tvrdi da bi usvajanje Molbe zapravo bilo mimoilaženje postupka za prihvaćanje dopunskih dokaza u žalbenom postupku.³¹

9. Gotovina tvrdi da bi Žalbeno vijeće moralo usvojiti Molbu jer su podnositelji molbe zadovoljili kriterije za prihvaćanje podneska *amicus*.³² Gotovina kaže da će iskustvo podnositelja molbe Žalbenom vijeću pomoći, među ostalim, u pogledu zaključaka Raspravnog vijeća o tome je li ispunjena obveza dokazivanja da je Gotovina izdao protupravnu zapovijed, da su napadi bili nerazmjerni, te u razmatranju "kriterija od 200 metara" koji je primjenjivalo Raspravno vijeće.³³ Gotovina nadalje tvrdi da je Molba objektivna i neovisna ocjena³⁴ i da tužiteljstvo ni tijekom suđenja ni u okviru rješavanja žalbi nikad nije nagovijestilo da je Corn pristran ili neobjektivan.³⁵ Gotovina tvrdi i to da Jensen nikad nije bio savjetnik Gotovininu tima obrane i da Jensenov *curriculum vitae* valja shvatiti na način da se spomenute usluge konzultacije podrazumijevaju samo usluge pružene podnositeljima molbe u vezi s Prijedlogom podneska *amicus curiae*.³⁶

10. Markač tvrdi da bi Žalbeno vijeće moralo odbaciti Odgovor tužiteljstva.³⁷ On tvrdi da tužiteljstvo predlaže odveć restriktivan pristup prihvaćanju podnesaka *amicusa* čemu se potvrda ne nalazi u sudskoj praksi Međunarodnog suda.³⁸ Markač obrazlaže da ne postoji uvjet da se podnesci *amicusa* moraju ograničavati samo na pravna pitanja³⁹ ili na dokaze iz spisa.⁴⁰ On tvrdi da bi Prijedlog podneska *amicus curiae* pomogao Žalbenom vijeću u razmatranju pitanja po kojima se vodi žalbeni postupak.⁴¹

³⁰ Odgovor tužiteljstva, par. 27–29. Tužiteljstvo napominje da se problem pristranosti Podneska *amicus curiae* neće riješiti pukim uklanjanjem Corna i Jensa iz skupine podnositelja molbe. Odgovor tužiteljstva, par. 29.

³¹ Odgovor tužiteljstva, par. 2. V. također Odgovor tužiteljstva, par. 10, 12; pravilo 115 Pravilnika.

³² Gotovinin odgovor, par. 1.

³³ Gotovinin odgovor, par. 1, 9.

³⁴ Gotovinin odgovor, par. 2, 3, 11.

³⁵ Gotovinin odgovor, par. 2, 12.

³⁶ Gotovinin odgovor, par. 2, bilješka 3.

³⁷ Markačev odgovor, par. 18.

³⁸ Markačev odgovor, par. 8–10.

³⁹ Markačev odgovor, par. 11–13.

⁴⁰ Markačev odgovor, par. 14.

⁴¹ Markačev odgovor, par. 15–17.

V. DISKUSIJA

11. Žalbeno vijeće podsjeća na to da žalbene postupke koje rješava Međunarodni sud uglavnom iniciraju stranke u postupku i da su stranke te koje će Žalbenom vijeću pomoći putem podnesaka o činjeničnim pitanjima.⁴² Žalbeno vijeće napominje da su u Prijedlogu podneska *amicus curiae* obrađena mnogobrojna činjenična pitanja⁴³ i da se u njemu daje tumačenje dokaza iz spisa. U tom pogledu, Podnesak se bavi zadaćom kojom su se bavili Raspravno vijeće i žalbeni podnesci Gotovine i tužiteljstva.⁴⁴ Žalbeno vijeće također napominje da su tri izvještaja o vještačenju uključena u Molbu, obuhvaćena i izvještajima priloženim uz Gotovinin zahtjev za uvrštavanje dodatnih dokaza temeljem pravila 115 Pravilnika.⁴⁵ Žalbeno vijeće napominje da će ti izvještaji biti na odgovarajući način razmotreni u okviru razmatranja Gotovinina zahtjeva temeljem pravila 115, te da pravilo 74 Pravilnika nije mišljeno kao sredstvo za predlaganje novih dokaza u žalbenom postupku.

12. Žalbeno vijeće nadalje napominje da podnositelji molbe nigdje u Molbi ne obznanjaju Cornovu prijašnju ulogu vještaka koji je svjedočio za Gotovininu obranu. Žalbeno vijeće podsjeća na to da se u točki 3(f) Smjernica za *amicus curiae* kaže da molba za podnošenje podneska *amicusa* mora sadržavati "izjavu kojom se definiraju i objašnjavaju svi kontakti ili odnosi koje je podnositelj imao ili ima bilo s kojom od stranaka u postupku". Žalbeno vijeće smatra okolnost da u Molbi nije spomenuta prijašnja Cornova povezanost s Gotovininim timom obrane, te Jensenova tvrdnja da on navodno radi kao konzultant tima obrane, otvaraju dopunska pitanja u vezi s objektivnošću Prijedloga podneska *amicus curiae* kao dokumenta podnesenog s namjerom da se pomogne Žalbenom vijeću.⁴⁶

⁴² Odluka u predmetu *Hartmann*, par. 7.

⁴³ V. npr. Molba, par. 2, 19, 24–27, i tri izvještaja u prilogu.

⁴⁴ Usp. Molbu, par. 2, 7–9, 13–27, i Žalbeni podnesak Ante Gotovine, 2. kolovoza 2011. (javna redigirana verzija), par. 11–22, 86–87, 101–109, 129–135; Prvostupanjska presuda, sv. 1, par. 1161–1508; Prvostupanjska presuda, sv. 11, par. 1892–1947, 2368–2375.

⁴⁵ V. Zahtjev žalitelja Ante Gotovine temeljem pravila 115, da se uvrste novi dokazi, 4. studenoga 2011. (javna redigirana verzija), (dalje u tekstu: Gotovinin zahtjev temeljem pravila 115), dodaci, dokazni predmeti 20–22.

⁴⁶ Žalbeno vijeće napominje da podnositelji molbe namjeravaju "podnijeti taj podnesak *isključivo s ciljem* da se Žalbenomu vijeću ponude uvidi vojnih i civilnih stručnjaka [za međunarodno humanitarno pravo]". Molba, par. 1 (naglasak dodan).

13. Imajući u vidu sve što je rečeno, Žalbeno se vijeće nije osvjedočilo da bi argumenti podnositelja molbe bili od pomoći u rješavanju pitanja po kojima se vodi žalbeni postupak te stoga ne prihvaća izdati odobrenje za ulaganje Prijedloga podneska *amicus curiae*.

VI. DISPOZITIV

14. Slijedom gore rečenog, Žalbeno vijeće **ODBIJA** Molbu.

Sastavljeno na engleskome i francuskome jeziku, a mjerodavan je engleski tekst.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, a mjerodavnim se smatra engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudac Theodor Meron,
predsjedavajući

Dana 14. februara 2012.
U Den Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]